

[interview] Chansonnier Georges Moustaki, de laatste der groten

'Het publiek wordt ouder met mij'

De Franse chansonnier Georges Moustaki (74) leeft voor tournees, al veertig jaar. 'Geen twee avonden speel ik dezelfde chansons.' Volgende week is hij in Nederland.

Door **Ariejan Korteweg**

Gisteravond nog stond hij op het grote podium van l'Olympia in Parijs, de zaal waar hij al zo vaak speelde. Pas na tweeënhalve uur waren de zaallichten aangegaan. Aan het eind was hij opgestaan van zijn hoge kruk om de sirtaki te dansen. Voorzichtig, want de spieren zijn zo soepel niet meer als toen hij *Le Métèque* schreef, nu veertig jaar geleden. Een golf van ontroering ging door het publiek.

Even daarvoor had hij op het podium gezelschap gekregen van Cali, jonge Franse zanger en hartenbreker. Samen hadden ze *Sans la nommer* gezongen, Moustaki's loflied op de eeuwige opstand die in mei '68 was begonnen. Cali had hem daarna omarmd alsof hij hem nooit meer los wilde laten.

'Voor mij voelde dat als een jongere broer die zijn respect betuigde', zegt Georges Moustaki met zijn karakteristieke trage fluisterstem. 'Voor hem was het de omhelzing van een grote broer die hem welkom heette.'

Het is een dag later, we zitten in de woonkamer van zijn dakappartement op het Île Saint-Louis, hartje Parijs. Door het raam is het dak van de kerk van het eilandje te zien. Binnen een zwarte vleugel, een rode accordeon en een eregalerij met een prominente plek voor cd-boxen van Georges Brassens en Serge Reggiani, twee van zijn leermeesters. Saint-Louis is een middeleeuwse oase van stilte in de drukke stad. 'Het is beter dan een dorp, het is een eiland', zegt Moustaki, die zijn huis 37 jaar geleden kon kopen dankzij de rechten van zijn succeschansons uit de jaren zestig.

Vandaag is de zanger in simpel zwart, maar op het podium droeg hij een gebroken wit kostuum, met daaronder witte schoenen zonder sokken - de mediterrane chique dracht van een heer die zich op het podium thuis voelt en zijn aangeboren melancholie compenseert met levenslust en charme. Moustaki is nooit een zanger met een groot volume ge-

weest; mede daarom gaat zijn stem lang mee.

Precies vijftig jaar geleden mocht hij voor het eerst in de Olympia van tussen de coulissen naar het podium kijken, als speciale gast van Edith Piaf, voor wie hij niet lang daarna *Milord* zou schrijven. In de jaren zeventig stond hij er zelf vaak drie weken aaneengesloten, met Astor Piazzolla als gastmuzikant.

Toch is die beroemde zaal niet

echt belangrijk voor hem. 'Het prestige is mooi. En ik heb er goede herinneringen liggen. Maar het is geen religie voor mij. De zaal is bijzaak, voor mij gaat het om het contact met het publiek.'

Die band is enorm hecht. Zijn fans sturen hem boeken, brieven, bloemen en mails - 'elke dag is Kerst voor mij'. Tijdens het concert volstond een kleine handbeweging om de samenzang aan te slingeren; woord voor woord werden de chansons meegezongen: *Les mères juives*, *L'inconsolable*, *Bahia*, *Ma solitude*. Het 'Koor van Olympia' had Moustaki zijn aanhang liefkozend genoemd. 'Het publiek wordt ouder met mij', zegt hij. 'Maar er komen ook jonge fans bij, die mijn chansons op school hebben geleerd.'

Op tournee gaan door verre landen, mensen ontmoeten, met andere muzikanten optrekken, concerten geven - daar is het Moustaki om te doen. Japan, Brazilië, de Maghreb, hij is overal geweest. Ook in de noordelijke landen van Europa komt hij graag. Omdat het er zo anders is: Nederland noemt hij exotisch.

Hij maakte wereldmuziek voordat de term in zwang kwam. Zijn muzikanten komen vaak uit Brazilië, net als de componisten met wie hij samenwerkt. Maar ook Indiërs en Algerijnen speelden in zijn band. In Nederland maakte hij in de jaren tachtig een album met Flairck. Het glas water presenteert hij met een voorbeeldig uitgesproken 'alsjeblieft'.

Ook albums behoren voor Moustaki tot de bijzaken. Ze maken de tournees mogelijk, en daar gaat het om. Dat de Parijse concerten en de optredens daarna nu samenvallen met de verschijning van een nieuwe cd is een soort toeval. Toen de platenfirma hoorde dat ik concerten zou geven, kwam de vraag of het album dan gereed kon zijn. Zo is het gegaan. Dat soort beslissingen neem ik niet. Ik heb me nooit met marketing beziggehouden. Ik was nog niet bezig met een nieuw album.'

Van de twaalf liedjes op dat al-

bum zijn er vijf in duetvorm. Moustaki zingt ze met jongere artiesten, dertigers doorgaans. 'Elk duet heeft zijn eigen geschiedenis. China Forbes ken ik al lang. Ik zou graag een heel album met Pink Martini, haar band, maken. Maar ze wonen in Portland, aan de westkust van de Verenigde Staten. Dat is te ver.' *Une fille à bicyclette*, loflied op de mooie meisjes die sinds een jaar op de Velib'-huurfietsen door de straten van Parijs fietsen, schreef hij samen met Vincent Delerm, met wie hij het ook zingt. Laatste zin: *Merci Monsieur Bertrand* - dank u burgemeester Delanoë.

Jazz-zangeres Stacey Kent en Cali deden mee op afspraak van de platenfirma. 'Cali is toch meer een rockzanger, daar had ik eerst moeite mee. Rock is me doorgaans te simpel en te commercieel. Alleen in parodiërende zin heb ik me daar ooit aan gewaagd. Maar het klikte tussen ons en we delen een politieke overtuiging.' De eerste ontmoeting was vorig jaar, toen ze beiden meededen aan een concert tijdens de verkiezingstournee van de socialistische presidentskandidate Ségolène Royal.

Sans la nommer, het lied dat ze samen zingen, schreef Moustaki al in de jaren zeventig. Het is een loflied op de *révolution permanente* - de